

*Povedky
do oblačíkov*

Marian Janik

Marian Janík

POVIEDKY DO OBLÁČIKOV

Nežná

Na začiatok veselá poviedka.

Je dôležité začať zvesela, nielen pre autora. Vážnych textov sú plné knižné pulty, preto som rád, že aj na takú udalosť, ako je „nežná revolúcia“, keď na námestiach štrngali kľúčikmi odhodlané revolučné masy, sa dá po rokoch pozrieť aj cez ružové okuliare.

Otvorila dvojkrídlové dvere do zasadačky a v nemom úžase zostala stáť. Trochu vyplašene, trochu s údivom pozerala na masu ľudí pred sebou. Vlastne len na ich chrbty. Dav sa neurčito vlnil, chvíľami zahučal, chvíľami zapískal, chvíľami sa veľkou rokovacou sálou ozval smiech jednotlivcov. Boli to pre ňu nesúrodé výkriky, ktorých význam nevedela presne identifikovať, lebo jej myseľ sa sústredila len na hľadanie svojho snúbenca. Vedela, že bude sedieť niekde vpredu za hlavným stolom, ale vzhľadom na jej menšiu postavu si nevedela predstaviť, ako ho v tej mase ľudských bytostí nájde. Skúsila sa postaviť na špičky nôh, ale postavy pred ňou boli privysoké, navyše každá z nich, pretože bol december, mala oblečenú teplú prešívanú vetrovku alebo iný teplý – a teda objemný – odev.

„Slečna Petra!“ Pocítila na pleci ruku vrátnika. Akoby ju chcel otcovsky poláskat'. Bol to taký jemný, až bojazlivý dotyk. „Len sa neľakajte,“ pokračoval starý vrátnik, ktorý odpracoval vo firme dobrých štyridsať rokov a poznal minimálne tri-štyri generácie ľudí, čo prechádzali jeho vrátnicou. „Váš Vladenko (rovnakú zdobneninu počula od budúcej svokry) je niekde v prvom rade a možno aj za hlavným predsedníckym stolom. Ja vám ho teraz nevyvolám, veď vidíte, čo sa tu deje. Všetci sú napáchnutí revolúciou! Prekrikujú sa jeden cez druhého, počuť ich až hen... za Dunajom.

Ale ak sa chcete dostať k vášmu snúbencovi, musíte nabrat' odvahu a ísť drzo dopredu. No tak... nebojte sa, slečna Petra, ste

mladá, krásna, vás si nikto netrúfne zastaviť“ povzbudzoval ju vrátnik. Dokonca ju zľahka pritlačil k mase chrbtov a čakal, kedy vstúpi do davu.

Petra, povzbudená vrátnikom, sa zhlboka nadýchla a prstom poklepala na jednu z mnohých farebných vetroviiek pred sebou. Ani netušila, ako jej „poklepanie“ podráždi starého vrátnika, lebo keď chcela zopakovať svoj neúspešný pokus, ráznejšie ju odsotil.

„Panebože, vy ste ale nežná,“ a laktami sa zaprel medzi dve neznáme osoby, stojace na konci davu. „Uhnite! Nesiem správu pre pána Pulmana, tak uhnite trochu, chlapi!“

Len čo sa zjavila v tej širokospektrálnej mase chrbtov medzera, schmatol Petru za ruku a nekompromisne ju posotil dopredu.

„Nesiem odkaz pre pána Pulmana!“ zopakovala Petra po vrátnikovi, aj keď to už nebolo také rázne. Keď počula, ako sa za ňou zatvorili dvere, stratila trochu orientáciu. Neznáma hučiaca masa ľudí okolo nej ju deprimovala viac ako klasická tlačienica vo verejnom dopravnom prostriedku, ktorej bola svedkom každé ráno.

„Dovoľte, nesiem odkaz pre pána Pulmana!“

Jej hlas nebol ani zďaleka taký rázny, ako hlas starého vrátnika, ale predsa bolo cítiť, že do výzvy vložila trochu odvahy a aj agresivity. Cítila, že pomaly postupuje dopredu. Postavy okolo nej sa začali meniť aj výškovo, preto začala vnímať aj pódium, na ktorom stáli hlavní predstavitelia firmy a mladší zamestnanci, ktorí toto odborárske stretnutie zorganizovali. Vlastne to ani nebolo klasické odborárske stretnutie, ale pravý nefalšovaný revolučný míting, na ktorom sa všetko minulé nekompromisne potrelo a výzvami sa každý dožadoval nových zmien. Tieto zmeny už zasiahli celú východnú Európu a revolučné nadšenie z pádu komunistických režimov sa prenieslo do jednotlivých závodov. Tu sa práve konali mítingy, odvolávali sa riaditelia, funkcionári, niekde aj vrátnici, ako sa pritrafilo.

„Dovolíte, nesiem odkaz pre pána Pulmana!“

Akosi jej táto výzva viazla v hrdle. Už-už chcela znovu vysloviť naučenú vetu, keď tu dav začal zbesilo písať, a Petra pocítila, že akási neznáma ruka ju ťahá naspäť.

„A ty prečo nepíšeš?! Sopliak, nevieš, ako sa to robí? Pozri, strčíš dva prsty a...“ silne zapískal.

Neznámy chlap chytil Petru pevne za golier zimnej vetrovky a s ľahkosťou ju vyzdvihol niekoľko centimetrov nad podlahu. Neznámy bol zrejme priamo z výroby, o čom svedčili mohutné ramená, tzv. „nabúchané“, a aj pomerne strhaná tvár prezrádzala, že robí v nečistom prostredí.

„Hej, pane, ja som vás o nič nežiadala a...“ Krátky chlapčenský účes bol zjavnou príčinou, prečo ju neznámy muž považoval za seberovné pohlavie.

Petrin hlas uviazol v piskote taktiež preto, lebo ju začal dusiť golier vetrovky. Aj keď mala len o niečo viac ako päťdesiat kíl, nebolo príjemné knísať sa vo vzduchu ako chytený zajac. Našťastie sa neznámy silák sústredil na hučiaci dav. Bol úplne unesený revolučnou atmosférou. Zrejme sa mu zdalo, že jeho pískanie jednou rukou je slabé, tak pustil Petru a pokračoval v pískaní oboma rukami. Ako na pravom hokejovom zápase.

Petra pocítila uvoľnenie okolo hrdla. Rýchlo sa zhlboka nadýchla a aby nebola na očiach ostatným, pokúsila sa pritlačiť čo najviac k podlahe. Takmer sa jej to podarilo, keď ju tá istá ruka opäť postavila na nohy a potom aj nad podlahu. Dav sa čiastočne utíšil a o to jasnejšie počula „svojho“ siláka.

„Tak čo, mládenče?“ Neznáma tvár sa stretla s nežným pohľadom, aký vedela Petra nasadiť v chúlостivých situáciách. Bol to výraz, ktorý sa jej osvedčoval pri stretnutí s revízorom v autobuse, a hlavne vtedy, keď si zabudla kúpiť lístok.

„Ale, ale,“ zabručal silák, „tak vy ste mi nežná slečinka,“ začal zmierňovať hlas. Nevedel, ako ďalej pokračovať, a začal pociťovať aj trochu hanby nad svojím správaním. Pustil Petru k zemi a snaživo jej uhladil golier vetrovky. Keď videl, že niekoľko jeho kamarátov utrúsilo na jeho adresu niekoľko štipľavých poznámok, stratil

sebaistotu a začal rozmýšľať, ako sa opäť dostať do správnej revolučnej pohody.

„Ja idem za Vladkom Pulmanom,“ povedala Petra smerom k silákovi, ale nebola si istá, či ju počuje a vníma. „Je to môj snúbenec,“ vysvetľovala ďalej Petra. „Dostali sme byt a ja by som chcela, aby ho videl. Viete, čo to pre nás znamená? Viete, čo pre nás znamenajú tieto kľúčiky?“ Petriny oči sa rozžiarili, keď vytiahla z vrečka zväzok kľúčov, aby sa s nimi pochválila neznámemu silákovi. Pretože bola zjavne menšia, ako jej okolie, a pretože v tom dave si nebola celkom istá, či ju ten silák vníma, natiahla ruku so zväzkom kľúčov a demonštratívne ním zatriasla.

Dav zahučal a ako na povel sa nad všetkými hlavami objavili zväzky kľúčov a halou sa ozval koncert štrngotania. Všetci účastníci mítingu, až na pár výnimiek za predsedníckym stolom, s úžasnou revolučnou náladou dali štrngotáním kľúčikov najavo svoju príslušnosť k revolučnej mase, ktorá sa takto pripojila k nežnej revolúcii.

Petriny kľúčiky sa úplne stratili v dave. Chcela zaprotestovať, chcela čosi povedať o svojom novom byte, ale v tom burácajúcom dave to bolo zbytočné. Najhoršie však bolo, že masa ľudí sa ešte viac tlačila, a ona nemohla s vystretou rukou nič robiť. Preto si počkala na zoslabnutie tohoto revolučného pozdravu a až potom sa pokúsila vrátiť kľúčiky do vrečka. Ale ani to sa jej nepodarilo. Neznámy silák chytil Petru pevne okolo pása, nadvihol ju a začal neohrozene postupovať dopredu.

„Uhnite, ideme za pánom Pulmanom! Toto je jeho snúbenica, ona je naša! Nech žije Pulman!“ a pokračoval neohrozene vpred. „Nech žije Pulman! Nech žije Pulman!“

Dav prebral výzvu siláka a sálou sa začalo hromovo ozývať: „Nech žije Pulman!“

Petrin snúbenec, Vladek Pulman, naozaj nestál v prvom rade, ako si to myslel starý vrátnik, ale sedel rovno za predsedníckym stolom odborárov. Patril medzi tých mladých, tridsaťročných nadšencov nežnej revolúcie, ktorí nesmeli chýbať pri žiadnej akcii

vo firme. Usmerňoval chod celého mítingu, dával pozor na jeho „hladký“ priebeh, čiže nedovolil, aby sa míting zvrhol na surovú a vulgárnu schôdzu. Bol jedným z tých, ktorí robili prostredníka medzi odchádzajúcou straníckou generáciou a prichádzajúcou, revolučne naladenou masou nadšencov.

Keď Vladek uvidel svoju snúbenicu v rukách silácky vyzerajúceho muža, keď videl, ako sa beznádejne hompáľa vo vzduchu, vstal a chcel niečo povedať, resp. zakričať. Dav mu to však nedovolil. Petra, uvidiac svojho snúbencu, zopakovala svoj nadšený výraz a zaštrngotala zväzkom kľúčov. Tentoraz vyžarovala zo seba maximálnu spokojnosť a dávala svojmu snúbencovi najavo, prečo vlastne prišla. Jej túžba v tvári nebola len o tom, že mu chce oznámiť radostnú správu o novom byte, ale aj o tom, že mu ho chce ukázať. A aby to pochopil, o to intenzívnejšie triasla zväzkom kľúčikov.

Silák sa s Petrou dopracoval až k predsedníckemu stolu. Aby zvýraznil svoju frajerinu, čo robil často s veľkým potešením, postavil s baletnou ľahkosťou Petru priamo na predsednícky stôl, rovno pred jej snúbencu. Dav naďalej šalel a kričal: „Nech žije Pulman!“

Keď Petra dopadla na predsednícky stôl, ešte presnejšie „bola uložená“, mala pocit, že ju stôl neudrží. S vystretou rukou a štrngotajúcimi kľúčikmi sa obrátila k svojmu snúbencovi a hľadala u neho oporu.

Vladek, zaskočený spádom udalostí, prudko vstal, aby Petru chytil a pomohol jej bezpečne zostúpiť z predsedníckeho stola. Vôbec sa mu nepáčilo, že celá sála buráca a vyslovuje jeho meno, a pritom stredobodom pozornosti je jeho nežná snúbenica. Ešte šťastie, že je zima, pomyslel si, lebo poznal jej náklonnosť ku krátkym sukniam, a nevedel si predstaviť, ako by na to reagovala masa ľudí, čo sa tu zišla.

„Môžeš mi vysvetliť, ako si sa sem dostala?“ zaprotestoval Vladek. „Ráno som ti jasne a stručne vysvetlil, že až do večera budem vyťažený, že ma nemáš vyhľadávať. A už vôbec nie tu, kde

ma všetci poznajú! Pozri sa, čo si spôsobil!“ ukázal na dav ľudí, skandujúcich jeho meno. Usmial sa a rukou začal naznačovať, aby sa všetci utíšili a podľa možnosti vrátili do plodnejšej časti diskusie, hlavne tej časti, týkajúcej sa budúcnosti podniku. Aj keď si musel priznať, že v týchto chvíľach zabudol, o čom sa pred chvíľou diskutovalo.

Petra si konečne uvedomila, že už nemusí tak okato mávať kľúčikmi. Rýchlo schovala zväzok kľúčov do vrecka vetrovky a oboma rukami sa oprela o Vladekove plecia. Chcela zoskočiť zo stola, ale všetci aktéri za predsedníckym stolom sedeli tak natesno, že by musela niektorého z nich preskočiť. Vladek postrehol jej zámer a v snahe pomôcť jej urobil krok dozadu, ale pritom si neuvedomil, že Petra sa křčovito pridŕža jeho pliec. Ťažisko celého Petrinho tela sa prenieslo na Vladekove plecia, a ten, nepripravený na túto možnosť, sa zapotácal a v náručí so svojou snúbenicou sa zviezol na podlahu.

Dav, ktorý sa začal pomaly upokojsovať, dostal nový impulz, a pod taktovkou „siláka“ začal skandovať: „To je ono! To je ono! To je ono!“

*

Prechádzali cez stred mesta, kde sa postupne zhromažďovalo množstvo revolučne naladených ľudí. Petra túto skutočnosť nevnímala a intenzívne rozmýšľala, ako zlepšiť náladu svojmu snúbencovi. Odvtedy, čo vyšli z fabriky, za veľkého jasotu zhromaždených zamestnancov, nebolo možné s ním rozumne prehovoriť. Jednou rukou pevne zvierala zväzok kľúčov, druhou Vladeka a poskakujúc popri ňom sa snažila prinavrátiť mu dobrú náladu.

„Je to presne taká dispozícia, o akej sme snívali,“ povedala dostatočne dôrazne a čakala na reakciu. Tá však neprichádzala. Vladek bol zaujatý svojimi myšlienkami, čo by jej neprekážalo, ale obávala sa, že jeho myšlienky boli príliš zamerané na udalosti

posledných dní. „Má jednu veľkú izbu s balkónom, ktorý je orientovaný priamo na námestie. Počuješ? Na námestie! Ty si vždy túžil po byte priamo v centre mesta. Vždy sa ma presviedčal, že potrebuješ, aby ťa ráno zobudil hrmot električky alebo nie?“

„Rozmýšľam, čo mi zajtra vyvedú moji kolegovia,“ odvrkol Vladek a dal najavo, že jeho myšlienky sú nasmerované do iného hodnotového teritória. Udalosti dňa a hlavne udalosti posledných dní ho príliš zamestnávali, aby myslel na pôžitky v podobe nového bytu, aj keď to bol ich spoločný sen a asi jediná prekážka, prečo sa ešte nezobrali. „Od vrátnika až po riaditeľa sa budú všetci uškierať a trúsiť za mojím chrbtom ironické poznámky. Snúbenica ma prišla vyslobodiť z mítingu, snúbenica vyriešila bytový problém, snúbenica sa vrhla na pána Pulmana, snúbenica bola hladná po sexe, snúbenica...“

„A tá druhá izba je o niečo menšia,“ nedala sa Petra. Rozhodla sa vyrukovať so všetkými ženskými úskokmi, ktoré jej pomôžu vytrhnúť snúbenca z bojového ošialu, ktorý zasiahol ich vzťah. Zdalo sa jej nespravodlivé, že boj o moc tak prudko a surovo zasiahla celú mužskú populáciu. Ráno si vypočula prednášku svojho otca (našťastie si u nej šplhol, keď jej podal kľúčiky od nového bytu a spokojne jej oznámil, že to je posledný výdobytok socializmu), doobeda sa musela vzdialiť zo svojej kancelárie, lebo kolegovia si urobili debatný krúžok a ich šéf, nervózny a obhrýzajúci si nechty, začal kontrolovať zamestnankyne, no a podvečer u svojho snúbenca to bolo to isté, len v inej farbe. Boj, boj, boj... Všetci o niečo a za niečo bojovali, len predmet boja akosi nezapadal do jej predstáv o blízkej budúcnosti.

„Veľká izba, malá izba... Pozri na ľudí, všetci sa ponáhľajú na námestie, aby vybojovali slobodu! Ich izbou sa stalo námestie, chápeš?“

„Ale zasa dostatočná na to, aby sa tam zmestila veľká posteľ,“ tvárila sa, že nepočula poslednú, priam revolučnú výčitku. „Ty si vždy sníval o veľkej posteli, dokonca si tam môžeš dať aj hi-fi súpravu. Ja sa ráno k tebe schúlim a budeme spolu počúvať...“

napríklad klavírny koncert. Klavírny koncert je vraj zrána strašne erotický, počula som to od niektorých mojich kamarátok, tak prečo by sme to neskúsili? Samozrejme, vypneme telefón.“

„Dnes sa má rozhodnúť, či sa odvolá riaditeľ, alebo celé vedenie podniku. Jednoducho... fabrika sa musí celá zmeniť a prispôbiť novým podmienkam. Celé dopoludnie sme tento problém preberali a hľadali sme odpoveď na otázku, aká forma riadenia bude potrebná, keď sa otvoria hranice. Niektorí kamaráti tvrdia, a tí sa vyznajú v ekonomike, to mi ver, že bude nutné prerobiť všetky zákony a potom treba z firmy urobiť akciovú spoločnosť. To ti je všade vo svete moderné, lebo s tými akciami môžeš voľne obchodovať na burze. A ak si kúpime akcie vlastného podniku, tak budeme aj my majiteľmi podniku. Pamätáš si na ten americký film, kde sa obchodovalo na burze a vtedy hlavný hrdina prišiel na to, že...“

„Budeš prekvapený kuchyňou,“ a ešte chcela ironicky dodať, že aj tam si môže kúpiť akcie, ale v poslednej chvíli si zahryzla do jazyka a tupo sa pousmiala. „Nie veľká, ale pôdorys štvorec,“ sucho skonštatovala, lebo nevedela posúdiť, či štvorcová veľká kuchyňa je hodná akcií, o ktorých sníval Vladek. „Na toto som kládla najväčší dôraz, keď som vysvetľovala otcovi, aký byt má zohnať. Kuchyňa musí byť štvorcová a nie taký slíž, aký je v každom paneláku. Bez štvorca neberieme, tak som mu povedala a on ma vypočul. Nie je to od neho milé?“

„Ten byt zohnal tvoj otec?“ zostal prekvapený Vladek. Petra radostne pozrela na svojho o štyri roky staršieho snúbenca a rýchlo ho objala a pobožkala, akoby mu dávala bozk na uvítanie v reálnom svete. Taktiež to bol bozk vďaka za to, že sa začal zaujímať o nový byt.

„Ja som si myslel, že sa niekto ohlásil na inzerát,“ pokračoval v prekvapenej póze, keď sa mu podarilo ako-tak vymaniť sa z Petrinho objatia. Navyše, ich chôdza bola čím ďalej pomalšia, lebo neustále vrážali do množstva ľudí, náhliacich sa na hlavné námestie, kde sa konal míting. V tomto uzímenom decembrovom

týždni sa konal míting každý večer, každý večer sa tisícový dav rozohnil a dával najavo svoju radosť nad novým rodiacim sa režimom. Pozícia totalitného režimu sa rúcala ako domček z karát a ľudia bavilo chodiť na námestie a vypustiť zo seba svoje zakríknuté ego.

„Miláčik, to je predsa úplne jedno, či to bolo na inzerát, alebo od otca,“ začala ho razantnejšie ťahať smerom k novému bytu. pričom pustila z ruky zväzok kľúčov a symbolicky naznačovala Protiidúcim chodcom naznačovala, aby ich nezdržiavali, lebo už sú len niekoľko sto metrov od nového vysnívaného bytu, a teraz by bolo nevhodné ich zastavovať, brániť ich šťastnému dňu. „Vieš veľmi dobre,“ pokračovala trochu vyčítavo Petra, „že zohnať byt je dnes veľmi, veľmi problematické a hlavne v našej situácii, keď ešte nie sme...“

Petra sa zarazila, lebo si nebola istá, či v tejto situácii, a hlavne pri Vladekovej nálade, je vhodné pripomenúť, že nie sú manželia. Objala snúbenca ešte raz, tentoraz ho ale nepustila, pokiaľ spoločne neotvorili dvere nového bytu na najvyššom, piatom poschodí staršieho murovaného domu, ktorý lemoval priamo hlavné námestie.

„Fíha! Tá chodba je ale veľká!“ priznal Vladek a len veľmi nespomínal vošiel dnu. Petra rýchlo zavrela dvere a od radosti začala robiť za jeho chrbtom grimasy a úškrny. Je vyhrané, pomyslela si. Vošli do kráľovstva, o ktorom obaja snívali, a jemu sa tu páči. Je vyhrané!

Byt bol presne taký, ako ho Petra cestou popísala, ale pretože ju nevnímal, bolo mu teraz všetko nové a úžasné. Aj keď v byte nezostalo veľa vecí, predsa len pôsobil útulným dojmom. V chodbe nechali pôvodní vlastníci vešiakovú stenu, v spálni záclony, v obývačke starú kanapu a v kuchyni menší stolček s troma stoličkami. V rámci kuchyne bola aj vstavaná špajza. Kúpeľňa a záchod boli trochu ošúchané so starými a nemodernými kachličkami.

Vladek sa začal pomaly orientovať v novom byte, ale ešte stále postupoval trochu bojzливо, ako keby sa bál, že niekto z pôvodných vlastníkov vybehne z izby a začne sa vypytovať, ako sa mohol tak ľahko, teraz, tesne po nežnej revolúcii, dostať k bytu.

Petra nechala svojho snúbenca trochu vydýchnuť. Keď videla, že sa mu vracia sebaistota, odskočila do kuchyne a začala rýchlo pripravovať malú večeru. Nič nenechala na náhodu. Ešte ráno, cestou do roboty, sem doniesla niekoľko polotovarov, fľašku šampusu, čerstvý chlieb a niekoľko slaných pochutín. Nedbala na vražedné pohľady susedov, ktorí sa uberali do roboty, a ktorí keď videli v Petrinej ruke fľašu šampusu (nezmestila sa jej do tašky), tak sa pohoršene naduli a vydali zo seba niekoľko neurčitých vulgárnych výrazov. Ani slušné ranné pozdravy smerom k susedom nepomohli Petre vylepšiť svoj prvý obraz o jej charaktere.

„Budeme musieť opraviť dvierka na linke,“ zakričala, aby ju Vladek, túlajúci sa niekde v obývačke, dobre počul. „Aj sporák je starý, ja som videla krásny, kombinovaný, hore plyn, dole elektrická rúra na pečenie. Bol síce trochu drahý, ale ja si myslím, že lacnejší nezoženieme.“ Vajíčka boli uvarené, začala krájať a natierať chlebíčky. „A aj v špajze sú už dosky prehnité! Počuješ? Pod' sa na to pozrieť!“ Chlebíčky boli o chvíľu dokončené. Uložila ich na starú tácku a s fľaškou šampusu v ruke a servítkami v ústach sa pobrala do obývacej izby. Snúbenca v nej nevidela, tak šla za ním do spálne. Tam tiež nebol. Opatrne vošla do kúpeľne, ale snúbenca nikde. Na záchode nebol, lebo dvere boli dosť krivé a keby tam bol, bola by videla svetlo.

Chcela hlasno zakričať, ale servítky, ktoré mala v ústach, jej v tom zabránili. Preto pre istotu obehla izby bytu ešte dvakrát. Keď sa opäť ocitla v kúpeľni, bezradne pozrela do zrkadla, čo zostalo nad umývadlom. Pokrútila bezradne hlavou. Prečo?! Utielkol na námestie... za svojimi. Prečo?!

Položila tácku s chlebíčkami do vane a nervózne, s poriadnou dávkou zúrivosti, začala otvárať šampus. Jej roztržitosť sa jej takmer nevyplatila. Zátka prudko vyletela rovno do zrkadla, a to sa

v podobe malých kúskov bezmocne zosypalo do umývadla. Sedem rokov nešťastia, povedala by jej matka. Zdvihla fľašu šampusu k ústam a poriadne si odpila. Sadla si do prázdnej vane a popíjajúc začala šrotovať chlebičky, ktoré s takou starostlivosťou pripravila. Jej konanie nemalo logiku. Ale možno očakávať logiku tam, kde prevláda láska a táto láska je nečakane zradená, podvedená, možno nie úmyselne, ale predsa len zradená? Výsledky Petrinho úsilia z celého dňa sa zmenšilo na niekoľko chlebičkov (ktoré si aj tak sama pripravila) a fľašu šampusu na dne starej zatuchnutej vane.

Cez ventilačné otvory v kúpeľni začali k Petre doliehať výkriky. Boli to výkriky davu z námestia, kde sa začal pravidelný večerný míting.

„Utvorte koridor!“ zopakovala Petra zvolanie davu z námestia, zdvihla fľašu šampanského a pripila si priamo z fľaše. Dav opäť zahučal a výkriky čoraz jasnejšie a zrozumiteľnejšie začali ovládať kúpeľňový priestor.

„My sme s vami! My sme s vami!“ A bolo o jeden chlebiček menej.

„Už je to tu! Už je to tu!“ Ďalší veľký dúšok a pre zmenu dva chlebičky. Začalo jej byť prihorúco. S veľkými ťažkosťami zhodila zo seba sveter, čo jej kúpila sestra, a keďže bola vo vani, tak automaticky si zvliekla aj blúzku a podprsenku s víťazným pokrikom vyhodila na držiak sprchovej ružice.

Netrvalo dlho a po chlebičkoch zostali len mierne dokrčené servítky, fľaša šampusu zostala odpočívať na dne vane. Petre pripadalo čudné, že štvornožky to ide ľahšie. Po ťažkom horolezeckom prechode cez obrubu vane sa dala na nie jednoduchšie zdolateľný priestor bytu. A pretože zistila, že z obývačky k nej doliehajú tiež výkriky z rozvášneného davu, pobrala sa týmto smerom. Keď už bola uprostred izby, prievan otvoril balkónové dvere a vtedy, okrem silného závanu ostrého vzduchu, zaregistrovala Vladekovu postavu. Bol opretý o zábradlie, spokojne pokyvoval hlavou a občas čosi zakričal.

Balkón! Ona zabudla na balkón! Z balkóna je predsa krásny výhľad rovno na námestie! Petra pozbierala všetky svoje nežné časti tela a pomaly, priam s tajuplnou zvedavosťou sa prikradla na balkón.

Vladek s neuveriteľným nadšením pozoroval dianie na námestí. Ten vlniaci sa dav pod balkónom ho vzrušoval natoľko, že zabudol, čo bolo dôvodom jeho prítomnosti v tomto byte. Bol už večer, námestie bolo osvetlené z viacerých strán a na hlavné pódium dopadali ostré lúče reflektorov, aby zakaždým odhalili detaily tých odvážlivcov, ktorí sa rozhodli prehovoriť k národu, a možno aj tak trochu do svedomia tých, ktorí stáli na námestí a preukazovali navonok svoju odvahu, odvahu riešiť vážne politické problémy aspoň takto z námestia. Aj keď už bol večer, bolo cítiť prítomnosť hustých čiernych mrakov, ktoré veštili husté sneženie. Pri striedaní rečníkov si ľudia krátili chvíle hlasnými pokrikmi, z ktorých niektoré už Petra poznala naspamäť.

„Teraz to prí-de!“ zahučal dav pod balkónom.

„Teraz to prí-de!“ zopakoval Vladek s úsmevom a hrdosťou a keď chcel zopakovať ešte raz pre seba toto populárne heslo revolučných más, zaregistroval za chrbtom prítomnosť svojej snúbenice. Keď zbadal krásne, do pása odhalené telo, zhrozene vykrikol čosi nezrozumiteľné. Mala to byť výčitka, že v takej zime sa nebehá po balkóne bez odevu, a ešte k tomu výčitka, že ho tak dlho nechala čakať, veď stál na balkóne už dobrú hodinu! Chcel ešte niečo zaprotestovať, ale nestihol.

Vladekovi sa podarilo za sebou zatvoriť balkónové dvere a keď s hrmotom dopadol na starú pohovku v objatí, vlastne v křčovitom zovretí svojej snúbenice, predsa len ticho zašomral: „Si taká nežná.“

Petra objala svoje šťastie a aj keď sa jej začalo po šampanskom štikútať, zahryzla snúbencovi jemne do ucha a potom mu s patričnou slávou zašepkala:

„Te-raz to prí-de!“

Chladnokrvne

Po nežnej poviedke trochu chladnokrvnosti. To aby sa vám rozbúrila krv.

Nemusíte mať strach, krvilačné a masochistické opisy nechávam iným autorom.

Prokurátor nastúpil do služobného auta s niekoľkominútovým meškaním. Uvoľnil si kravatu a rozopol pri krku košeľu. Viditeľne sa mu uľavilo. Mal síce mierne zavalitú postavu, ale to nebola pravá príčina jeho podráždenej nálady. Bolo na ňom vidieť, že dnes vstával, ako sa hovorí, „hore riťou“, o čom svedčil každý kúsok jeho odevu. Prakticky nič na ňom nebolo na svojom mieste, a tak tá uvoľnená kravata, ležérne visiaca okolo jeho krku, pôsobila zrazu naj dôveryhodnejšie. Aspoň mne sa tak v tej chvíli zdalo.

„Hlava je v poriadku?“ opýtal sa ma, vložiac do otázky poriadnu dávku ležérnosti, ale na odpoveď nečakal. Už v jeho otázke bolo toľko formálnosti, že by ňou mohol uspať aj šoféra. Bolo mi v tej chvíli jasné, že jeho vyčítavý pohľad na obvazy na mojej hlave bol dielom profesionálnej rutiny. Očami neskízol ani len na úroveň môjho obočia, o priamom pohľade z očí do očí som mohol len naivne snívať. Jeho dotknutá prokurátorská dušička sa zmietala v návale zlosti nad nespravodlivosťou, ktorá ho vyhnala na služobnú cestu uprostred horúceho letného dňa.

Čakala nás minimálne hodinová cesta do kameňolomu v Lošonci a hoci pre bratislavských chatárov je to nepodstatná vzdialenosť, pre nás, sediacich v aute s pokazenou klimatizáciou a nekontrolovateľnou dusnou atmosférou, sa črtal dosť strastiplný čas. Služobný šofér prehodil niekoľko vtipov na účet mestských policajtov, mysliac si, že svojím počínaním preukáže hĺbku svojho ostrovtipu a zlepší prokurátorovi náladu, lenže bez fungujúcej klimatizácie sa šoférove úsilie minulo účinku, dokonca ešte viac znechutilo prokurátora, nervózne mrviaceho sa na prednom sedadle. Očividne si potreboval nejakým spôsobom uľaviť a hľadal

zámienku, ako vyjadriť nespokojnosť, ba až zlobu, že kvôli mne musí absolvovať túto nudnú a (ako sa vyjadril ráno v telefóne, do ktorého mierne kričal, aby ma ubezpečil, že len výnimočne podľahol tlakom z vyšších miest) zbytočnú služobnú cestu.

V prednom spätnom zrkadielku som zachytil šoférov zvedavý pohľad. Nezazlieval som mu jeho rozpačitosť v tvári, zrejme potreboval väčší časový priestor, aby si mohol vytvoriť názor na neznámeho zákazníka, ktorý mu sedel za chrbtom a s poriadne rozbitou hlavou mlčky prihliadal na dianie okolo seba.

Chladnokrvne.

„Ani by ste neverili, koľkokrát mi dnes volal generálny prokurátor,“ žaloval sa prokurátor šoférovi a chvíľu čakal, či ho poľutuje. Rozpačitý výraz na šoférovej tvári zotrval bez zmien. „Aspoň štyrikrát!“ pokračoval nervózne, vkladajúc do svojich slov poriadnu dávku sarkazmu. „Za celý rok ma ani raz nezavolá, nepočuť o ňom mäkké *f*, a zrazu... Štyrikrát!“

„Asi má o vás starosť,“ prelomil šofér svoju rozpačitosť.

„Somarina!“ odvrkol prudko prokurátor a viditeľne sa potešil, že mu vhodne „prihral“ na tému. „Všetok tento krik je kvôli pááánu inžinierovi (veľmi pomaly a dôsledne odhláskoval môj titul), sediacemu tu vzadu, ktorý má zrejme toľko známostí na generálnej prokuratúre, že mi išlo ráno telefón rozdrapiť. Hovorím vám, volal štyrikrát!“

Šofér fľochol opäť do spätného zrkadielka. Nereagoval som, nepohol som ani brvou. Krv na obväzoch už bola uschnutá. Spolu s obväzmi vytvorila zvláštny turban, v istých okamihoch som sa cítil ako vo zveráku. Napriek týmto ťažkostiam som nemal ani najmenší pocit nutnosti poľutovať prokurátora a pohľadiť jeho rozcitlivené ego.

Jeden z väzňov mi pri výkone služby rozbil hlavu a ja som zariadil, aby sa ešte dnes konala konfrontácia. Moja šikovnosť a rýchlosť, s akou som to dosiahol, bola pravou príčinou prokurátorovej zlej nálady. Aj teraz, pozerajúc na jeho zmätené

posunky, mi pripadalo nanajvýš spravodlivé, že aspoň niekto z výkonnej moci zdvihol zadok a bol prinútený zaoberať sa problémami obyčajného smrteľníka.

„Chodiť s rozbitou hlavou nie je nič príjemné,“ nadhodil ledabolo šofér. „Asi preto sa pááán inžinier toľko ponáhľa. Nemocenské dávky sú nízke, nájomné a ostatné poplatky privysoké... Viem si predstaviť aj lepší život ako bezcieľne vymetať kúty v obývačke so skrvaveným obvazom na hlave.“

„Vaša precitlivosť je úplne zbytočná,“ nesúhlasil prokurátor. „Tuto pááán inžinier má všetko dobre spočítané a len on vie, prečo použil svoje známosti na generálneho prokurátora. Nemýlim sa?“

Tentoraz mi pozrel rovno do očí.

Chladnokrvne.

Šofér si získal moje sympatie. Nemohol som mu vo svojej situácii poďakovať, a tak som zvolil menší úskok. Navrhol som obom, aby sme si urobili v Pezinku kratšiu zastávku na môj účet. Prokurátor hodenú rukavicu zodvihol a po prvých dúškoch vínneho streku v malej vinárničke U Matyšáka zabudol aj na svoju všadeprítomnú mrzutosť.

„Je to poriadny hlupák. Alfonz Pevný! Nechápem. Také priezvisko a taký labilný chlap!“ Keď videl, že šofér nerozumie ani slovu, významne ma počastoval svojím ostrým pohľadom. „Hovorím o väzňovi, ktorý tuto pááánovi inžinierovi rozbil hlavu. Je tak?“

Prisvedčil som len pohľadom.

„Alfonz Pevný... Pevný... už vtedy,“ pokračoval prokurátor, „keď som bol vyšetrovateľom, som mu povedal, že je hlupák, čo hlupák, poriadne hlupáčisko! Dostal osem a pol roka natvrdo, ani nestihol mrknúť... Hlupák!“

„Vy ste bol vyšetrovateľom?“ reagoval naivne šofér. Prokurátor si poriadne odpil zo svojho vínneho streku a keď videl, že šofér dychtivo čaká na odpoveď, pokračoval v spomienkach.

„Úmyselné zabitie, áno, pamätám si to, akoby to bolo len včera. Obyčajný prípad nešťastnej lásky s pikantnou dohrou.

Policajti prišli do jeho bytu, keď už bolo po všetkom. Na zemi ležala v kaluži krvi jeho manželka a za posteľou akýsi neznámy muž. Úplne nahý. Vlastne nie celkom; mal navlečené ponožky. Jeden z mojich chlapcov sa ho opýtal, či vie, že súložiť v ponožkách je nevkusné.“

„Preto bol hlupák? Ten Alfonz...“

„Nie, to nebol Alfonz,“ opravil šoféra prokurátor, ktorý bol spokojný, že ho pozorne počúvame. Akosi záhadne sa vytratila jeho nevraživosť voči mojej osobe. Preto som radšej nevstupoval do jeho monológu.

„Chlapík, o ktorom sme si mysleli, že je manžel zavraždenej, sedel pri posteli a ťažko chrčal. Chcel nám niečo vysvetliť, ale vtedy to bolo nad jeho sily. Vysvetlenie prišlo až s príchodom domovníčky, ktorá pri pohľade na zavraždenú susedku začala nekontrolovateľne jačať a my sme zrazu mali plné ruky práce so zvedavými susedmi, ktorí nám šliapali po dôkazoch. Celý ten deň bol samý zmätok. Najviac mi utkveli v pamäti froté ponožky toho milenca. Je to strašné, čo všetko si musí vyšetrovateľ všímať aj v situácii, kedy mu pri nohách leží krásna mladá žena s jedinou chybičkou krásy – nežije, nedýcha, má na tvári čudný kyslý výraz, vypúlenými očami hľadá do priestoru a vy sa chcete opýtať: Tak čo, dievča, čo sme to vyparatili, nešlo to inak?“

Šofér zabudol na svoju minerálku a dychtivo hltal každé prokurátorovo slovo.

„Niečo ste spomínali, že prípad mal pikantnú dohru,“ brnkol do prokurátora. Zamával na čašníka a, skôr ako sa stačil prokurátor nadýchnuť, už mal na stole nový pohárik. Mal som pocit, akoby za rohom počúvali aj čašníci.

„Áno, ten prípad mal akúsi zvláštnu príchuť,“ potvrdil prokurátor, „aj keď po rokoch si nahováram, že to bol len výplod mojej fantázie. Neviem... Nevedel som prežiť príliš jednoduché dôkazové materiály. Všetko, čo sa odohralo vtedy v spálni, nám opísal Karas. To je ten, čo zakášal za Alfonzovou manželkou.“

„To bol ten v ponožkách,“ potvrdil sám sebe šofér.

„Áno, froté svedok, tak som mu chvíľu hovoril. Podľa jeho výpovede bolo všetko jasné ako facka. Alfonz Pevný vtrhol do spálne a vrhol sa na oboch. V návale zúrivosti ani nevedel, koho skôr poslať na druhý svet. Ľavou rukou chytil Karasa pod krk a pravou začal mlátiť svoju manželku. Tej sa podarilo vykĺznuť z postele, a to bolo pre ňu osudné. Alfonz, držiac neohrozene ľavačkou Karasa, schmatol nedopitú fľašu šampusu, čo stála pri nočnom stolíku a hodil.

„A trafil,“ dodal akosi spokojne šofér.

„Trafil priam zázračne do zadného temena hlavy. Krvácanie do mozgu, bla, bla, bla... Nebudem vás obťažovať popisom patológa. Stačilo to na to, aby sa Alfonz Pevný tak zľakol, že pustil milenca svojej manželky a ufujazdil kadeľahšie. Je však pre mňa záhadou, prečo v tom strese starostlivo poutieral fľašu, aby zotrel všetky odtlačky prstov. Je mi to divné dodnes. Skôr by som sa v jeho situácii sústredil na svedka a nie na poondiatu fľašu.“

„Možno si myslel, že Karas už dodýchal,“ kombinoval šofér.

„Všetko je možné,“ potvrdil prokurátor. Vínny stek ho úplne paralyzoval a zrazu sedel vedľa mňa neškodný baránok, ktorého bolo treba poľutovať. „Kto z vás by nezabil v takejto situácii?“ zaskočil nás otázkou.

„Čo bolo na tomto prípade pikantné?“ nechápal som a súčasne som sa vyhol povinnosti odpovedať na jeho poslednú otázku. Obaja reagovali flegmaticky. Šoférovi sa v očiach zračila nekonečná zvedavosť a hlad po ďalších pikantériách, prokurátor bol pohrúžený do svojho sveta nekonečných kombinácií, bolo na ňom vidieť, ako ho ovládol duch vyšetrovateľa.

„Bol to hlupák,“ tvrdil stále prokurátor. „Najväčšiu chybu urobil, keď nezničil anonymný list, v ktorom mu niekto písal, kedy sa jeho žena tajne stretáva s milencom. V tom liste boli uvedené časy podrobnejšie ako príchody a odchody vlakov. Tipoval by som na domovníčku, ale to už bolo jedno. Jeho príchod do bytu nik nepotvrdil, nikto ho nevidel odchádzať, takže mal možnosť z prípadu vykĺznuť, ale pri rekonštrukcii zanovito mlčal

a tvrdohlavo odmietal zúčastniť sa praktickej ukážky. Pri rekonštrukcii prípadu sme museli namiesto neho postaviť sekundanta. Advokát bol z Alfonza celý besný...“

Ešte chvíľu sme sedeli v príjemnom chladnom prostredí vinárne. Okoloidúci zákazníci nemali ani najmenšiu zámienku myslieť si, že medzi mnou a prokurátorom môže vládnuť nevraživosť. Ani ja som si to už nepripúšťal, ale bol som stále v strehu a už dopredu som netrpezlivo čakal, ako dopadne moja konfrontácia s Alfonzom Pevným.

Šofér naznačil koniec prestávky a prokurátor sa nešťastne zdvihol zo stoličky. Menšiu radosť v jeho očiach som pobadal v okamihu, keď sa ešte raz pozrel na moje zakrvavené obvazy. Odvetil som pohľadom.

Chladnokrvne.

Cesta do kameňolomu v Lošonci nám ubehla veľmi rýchlo. Napätie v aute konečne poľavilo, zastávka splnila svoju úlohu.

„Tak toto je to vaše kráľovstvo?“ opýtal sa uštipačne prokurátor, hneď ako vystúpil z auta. Poriadne sa povystieral a ponaprával si pokrčené nohavice. „Ako dlho tu vlastne pracujete?“ zahundral nie práve nadšene, lebo jemný prach sa mu začal usádzať na vyleštené kožené topánky.

„Pol roka,“ odvetil som.

„Ešte povedzte, že ste prišli pracovať do tejto diery dobrovoľne, a ja padnem na zadok. Je tu samá špina a prach!“

Neodpovedal som. Nemal som chuť mu vysvetľovať svoju prítomnosť na tomto špinavom pracovisku, kde po otvorení konzervy je obsah okamžite biely ako prášok a vy máte stále pocit, že všetky konzervované jedlá sú od jedného výrobcu.

Prokurátor nechápavo pokrútil hlavou a začal sa venovať okoliu. Pred nami sa týčila v celej svojej drsnej kráse obrovská kamenná stena Lošonského kameňolomu. Stena plná dier a výbežkov, zárezov a trhlín, ostrých i tupých hrán, sivých odtieňov i pestrofarebných výbežkov. Pod ňou odpočívali nesúrodé kopy